

Caracterizarea personajului Aglae Tulea din opera Enigma Otiliei scrisa de George Calinescu-prima parte

Personaj principal, realist (personaj-tip), unidimensional; psihologie statica.

Modalitati de caracterizare:

• caracterizare directa: de catre narator (portretul fizic, comentariul auctorial), de catre alte personaje;

• caracterizare indirecta: prin mediul de viata, prin limbaj, prin gesturi, atitudini caracteristice, comportament.

In portretizarea Aglaei Tulea, autorul recurge la o tehnica de sorginte clasicista, constand in reducerea personajului la o singura si atotcuprinzatoare categorie morala, dar bine determinata social, potrivit canonului realist.

In Enigma Otiliei tehnica, la origine clasicista, a reducerii personajului la o categorie morala (bineinteles determinata social, potrivit canonului realist) este evidenta indeosebi in realizarea personajelor care compun clanul Tulea. Ele sunt, fara exceptie, psihologii statice: "baba absoluta" (Aglae), fata batrana resentimentara (Aurica), imbecilul placid (Titi), dementul senil (Simion), si au un comportament mecanic care nu face decat sa ilustreze perfect trasatura general-umana dominanta, fiind o permanenta sursa de comic.

Indiscutabil, "capul familiei" prin asumarea tuturor initiativelor pe care le pune in aplicare cu consecventa si darzenie, Aglae Tulea devine o prezenta memorabila de la prima aparitie in text, cu ocazia partidei de table din casa lui mos Costache. Fizionomia, imbracamintea, un anumit gest si o anume fraza caracteristica, o fixeaza tipologic ca intr-o efigie. Procedul corelarii caracterului cu aspectul exterior (fizionomic si vestimentar) este balzacian.

Ceea ce nu mai tine de modelul balzacian sau poate fi o supralicitate a modelului, este, inasa, descrierea in exces a defectelor. In portretul din expozitiune, pe care naratorul i-l realizeaza din perspectiva personajului-reflector, Felix Sima, Aglae ne apare ca expresia absoluta, dar si caricaturala a rautatii: "Otilia opri pe Felix in fata femeii mai mature. Era o doamna cam de aceeasi varsta cu Pascalopol, cu parul negru pieptanat intr-o coafura japoneza. Fata ei era galbicioasa, gura cu buzele subtiri, acre, nasul incovoiat si acut, obrazii brazdati de cateva cute mari, acuzand o slabire brusca.

Ochii ii erau bulbucati ca si aceia ai batranului, cu care semana putin, si avea de altfel aceeasi miscare moale a pleoapelor. Era imbracata cu bluza de matase neagra cu numeroase cerculete, stransa la gat cu o mare agrafa de os si sugrumata la mijloc cu un cordon de piele, in care se vedea, prinsa de un lantisor, urechea unui cesulet de aur".